

TEATRU

TEATRUL DE STAT DIN TURDA

Primul „Tango”

...e vorba despre erotismul exacerbant, sancționat de autoritățile din Bologna sub acuzația de obscenitate din *Tango la Paris* al lui Bertolucci. Nici despre - ferește- amne, de gogomării aluzive! - mai provincialul și urmăritul *Tango la Nisa* al lui M. R. Iacoban, care a intrat și el în conul de umbră al indiferenței cembriște, poate, pe bună dreptate. După cum nu conta în această notă de spectacol nici pe sugestia de în spumă aristocratică topită dintr-un rafinat concludiv de J. L. Borges în eseu dat cu scripici *Stărnitor de gălăvi*. Cu afirmția celebrului pian conform căreia tangoul exprimă „convingerea că poate să însemne sărbătoare” suntem încă de semnificația atribuită de Slawomir Mrozek lui său. Titlul piesei lui Mrozek cade ca un tăvălug ardului rostogolit peste spectrul unei societăți în plină neîntreruptă.

...cu de satâr neîndurător, coborât justițiar pe gâtul societății mortificate prin pierderea principiilor care pare a străfulgera acuzator până la urmă peste ultim *Tango* realizat de Teatrul de Stat din Turda în mare cu Facultatea de Litere Cluj-Napoca. De fapt, despre un spectacol-examen susținut de studenții de actorie ai Facultății de Litere, clasa doamnei Ursu, în care s-au implicat și doi actori de la Teatrul Turda (Nina Antonov și Radu Botar). Regia și scenografia sunt semnate de Marius Oltean, tot de la din Turda. Conclucrarea celor două institutii a dus cum de eforturi desemnat în ansamblu ca scenic actor.

...sale, fără însemnă de un anume expresionism în lumea contemporană. După cum se exprima studenta Dorina Harangus. Ei poeziei Nicolae Maniu, prezentat importanta unităților constitutive ale ample, expoziția. Măscă dramatică cu un joc viu și tensionat, aproape tinuă un stil și o formă adecvat fluxului ideatic al confruntărilor. Ilustrând strădaniile au prelucrat în manieră destul de personală lizeul și care sperăm că ele expresive ale limbajului scenic foarte actual, favorabil la publicul clujean și personaje suficient de bine conturate ca să susținut cu care s-a lansent mânuite de regizor. Marius Oltean a avut în tă are toate premisele dorința arzătoare de afirmare a studenților și în un sprinț oțent de tonanță i-a însăși să evolueze mai liber, ei impunându- iene pentru mai borența mai ales asupra semnificațiilor urmărte de patrimoniului său. unic

neorghe Măndrescu

...carneze pentru năpăstie O aureolă fără raze emite, o aureolă tăiată pe orte, ei aspi stăpiniți de oare, ca pretutendeni în Teatru și lucid al Crășorului, untru eternitate statul miniat de flacăra grațioasă, reg.

...ar mai fi multe de vo de ficul conștient asumat. /asile Pop, Horea, Cloșca

...ară roata suplicului sau a pentru o cruce viitoare. urului, ei sînt, răstigniți pe aata plutește în vid, deven de tragică aureolă. Exist poziție personală de pic de la Galeriele Universit adevărat emblematic, cuburi, așezate în racour ză ca solide și sordide be dierea celor trei crucificați în poziții aproxim mic din cruzimea călău gradarea fizică a expiațiilor imagine. Totul este concen i durerii, mai mult: în a durerii, similară cu cea de la arta bizantină și de inșegna pînă la acei picto re au știut să nu fie pater u ne apropiem în nici un fe sociind compozițiile lui V. arările celebre ale creștină nișcare creștină, ci dimpot ală și socială, răscoală ca și Crîșan a reprezen lo și șansa mîntuirii unui po

conveniențelor, ci și imaginea virtuală a doi viitori practicieni de nădejde ai scenei. Nina Antonov, actriță cu experiență (în *Eugenia*) și Cristi Szekeres (în *Eugenia*), bunicii lui Artur, formează un alt cuplu hilar, cu pitorești particularități individualizante. Radu Botar în *Edek* câștigă în prestanță interpretativă, construind un personaj memorabil, întruchipare a forței abjecte și impasibile.

Premiera de la Turda a avut un epilog emoționant. De fapt, poate, cu asta trebuia să înceapă: *Edek* dansa tango cu *Eugenius* în scena finală, în timp ce din primele rânduri se ridica în picioare, mișcată și nerăbdătoare să-și îmbrățișeze copiii, admirata și admirabila noastră mare actriță, Melania Ursu, pentru a urmări cu lacrimi de bucurie în ochi ultimele mișcări ale celor ce, după patru ani de îndrumări, au devenit, iată, Actori.

Adrian Țion

Sfârșit de stagiune la Baia Mare

La Teatrul Dramatic din Baia-Mare stagiunile se măsoară la cota aventurii. Până mai ieri, teatrul număra câțiva actori și trăia din amintirea unor zile mai fericite. Publicul de teatru aproape nu mai există, băimărenii au uitat că au un teatru. Din când în când vin în grup organizat elevii, soldații ... după vechiul sistem. Până mai ieri ...

Azi, Teatrul Dramatic din Baia-Mare se apropie din nou de final de stagiune. O stagiune care i-a adus la început de an teatral un nou director - actorul Anton Tauf, dublat de efortul de a provoca schimbarea nu mai există, băimărenii au uitat că au un teatru. Din când în când vin în grup organizat elevii, soldații ... după vechiul sistem. Până mai ieri ...

Azi, Teatrul Dramatic din Baia-Mare se apropie din nou de final de stagiune. O stagiune care i-a adus la început de an teatral un nou director - actorul Anton Tauf, dublat de efortul de a provoca schimbarea nu mai există, băimărenii au uitat că au un teatru. Din când în când vin în grup organizat elevii, soldații ... după vechiul sistem. Până mai ieri ...

Deficitul sub toate aspectele rămâne al doilea spectacol. „Cine aprinde stelele?”, care nu depășește nivelul unei prestații de rutină, pe fondul unei regii modeste. O adevărată surpriză a fost însă „Conu Leonida față cu reacțiunea” în regia și scenografia lui Anton Tauf, care reia spectacolul clujean într-o nouă variantă, construit pe personalitatea și temperamentul actorilor băimăreni. Elifimă, Safta și Leonida - Nicoleta Bolcă, Nelia Mojolic și Paul Talașman, ne dau măsura profesionalismului actoricesc, condus cu siguranță de Anton Tauf. O lume distorsionată de oglinda realității privită până în adâncul nebuniei sale, ne identifică contemporani cronici cu Caragiale. Actualitatea spectacolului reiese din gest, atitudine, amănunt sugerat, fără ca vreă replică să trădeze

textul. Prezentul nostru își are rădăcinile în Caragiale. Noi nu facem decât să fim și azi așa cum ne-a scris și descris „Nenea Iancu”. Pe alocuri tusa e îngroșată până la grotesc. Alteori, de o ironie subțire, abia perceptibilă. Totdeauna agresivă și amară ca timpul pe care-l străbatem. Caragiale e la el acasă la Baia-Mare, altfel decât e la Cluj. Dar Caragiale păstrează prin cheie regizorală constanta românească, cu dramul de autoironie, grotesc și disperare care nu ne-a părăsit niciodată.

„Conu Leonida” la Teatrul Dramatic Baia-Mare e cartea de vizită a stagiunii '95-'96, e ghiontul capabil să urnească spectatorul din comoditatea lucrurilor „de-a gata” din care ne-am obișnuit să trăim în ultimii ani. E timpul să ne privim în toate cioburile oglinzii sfărâmate pentru a ne recompuce imaginea reală. Teatrul ne-o arată. El nu iartă gratuit, dar poate să vindece.

Stagiunea '95-'96 la Teatrul Dramatic Baia-Mare? În majoritate piese românești. Spectacole scurte, o oră și jumătate, care străbat toată gama calității ofertei. De la rateu la cea mai subtilă comedie amară. Indiscutabil ceva s-a schimbat la Baia-Mare. Simplu fapt că s-a putut produce un spectacol precum „Conu Leonida” e un semn de schimbare. Rămâne de realizat recăștigarea publicului de partea actului artistic viu, printr-o ofertă repertorială bine dozată. Să nu uităm că la Baia-Mare secția de revistă a teatrului are o tradiție care așteaptă să fie reînviată. Cum mai poate afla publicul despre teatru și ce se întâmplă pe scena sa? Luându-l prin surprindere, furându-l cu oferta. Așa este „Poezia din turn”. Incursiuni intempestive, neanunțate, în viața cotidiană a orașului. O dată pe lună, duminică, actorii urcă în Turnul lui Ștefan, și recită pentru trecători poezii. A fost Nichita Stănescu, Eminescu, Goga. În mai, Macedonski ... E un mod de a individualiza pe principii culturale un oraș, conferindu-i personalitate și aspirație artistică. Iar de la a te opri și a asculta poezia din turn, până la a pătrunde în sala de teatru, nu mai e decât un pas, pe care alegerea atență a repertoriului și onestitatea artiștilor îl pot forța. E poate ceea ce rămâne de demonstrat pentru stagiunile viitoare la Teatrul Dramatic Baia-Mare.

Oana Cristea

Despre o excelență a suferinței

Fuga este un spectacol ce impune o estetică și o excelență a suferinței. Cătălina Buzoianu, despărțindu-se pentru moment de „îndreptarul” antropologic, urmează, cu o știință perfectă a lecturii textului și a subtextului dramatic, linia impusă de autor. Dealtfel, Mihail Bulgakov, prin *Fuga* oferă lectorului (spectatorului) un spațiu în care personajele, multiplicându-și (citește: alterându-și) mereu condiția umană, creează iluzia unui labirint, de aici dificultatea majoră în păstrarea coerenței scenice, în spargerea unității de timp și de spațiu. Cătălina Buzoianu demonstrează încă o dată vârful de formă în care se găsește creația sa regizorală. Compoziția scenică este îmbogățită de elemente extratextuale perfect integrate reprezentației; pentru nici o clipă spectatorul nu este obligat să recunoască prezența inutului ori a inadecvării. Scena, un podium cu linie descendentă spre sală, proiectează în orizont un spațiu încărcat de o lumină orbitoare, un loc imaginar în care familia imperială este executată.

Personajele, condiționate de datul istoric, dar și de cel moral ori spiritual, nu-și mai găsesc decât șansa înrobirii în propria suferință. Asistăm la un lung proces al unor conștiințe negate, la un nesfârșit rechizițoriu, la o amănare continuă a unui verdict iminent. Linistea, pacea sufletelor își refuză prezența, iar mântuirea își caută sprijin într-un definitiv purgatoriu. Așa cum *Zilele Turbinilor*, piesa aceluiași Mihail Bulgakov, se sfârșește propunând un alt început, *Fuga* își lasă cortina peste o aceeași întrebare: „încotro se îndreaptă omul?”, altfel spus: care este rostul atâtor dureri în care ființa umană se închide și-n care-i tărăște pe cei din jur? Risipindu-se în înțelesuri majore, *Fuga* respiră în același timp o coerență strictă. Iar jocul actorilor o impune.

Este neliniștor să te gândești să spui totul despre interpretarea lui Ștefan Iordache, sau despre cea a lui George Ivașcu, Dan Tufaru, Iarina Demian, Florin Anton, Mihai Bisericanu, Vladimir Găitan, Alexandru Pop, Silviu Stănculescu și mulți alții. Concentrându-se pe elemente de tensiune dramatică, Ștefan Iordache își situează personajul la marginea dintre cruzimea elementelor istoriei și grotescul ființei umane. Aspirația generalului Ceamota spre o victorie perpetuă este frântă: fuga de Armata Roșie este nesfârșit continuată de fuga de propria întâmplare, de propriul destin. Cu un rol de compoziție dinamic și dezvoltat, Ștefan Iordache confirmă (pentru a căta oară?) justetea superlativelor cu care-l gratulează critica teatrală. George Ivașcu oferă prin Tihi-Seful Serviciului de Contrainformații - un personaj cu o vitalitate resimțită la fiecare pas din locurile cele mai păzite ale dramaticului. Cu mobilitate acrobatică, dar și cu o flexibilitate vocală convingătoare, George Ivașcu sondează tehnici ale unei interpretări neconvenționale. Vladimir Găitan își „obligă” personajul să dezvolte semne teatrale ale unui personaj precis direcționat: Roman Hludov, comandantul frontului, crud și fără o conștiință a individualității, sfârșește prin a nu se mai putea desprinde de „fantoma” unui soldat spânzurat din ordinul său. Chinul e sfâșietor, iar fuga nu mai constituie o soluție: ceea ce-i mai rămâne e să pătimizească într-o definitivă suferință. Condamnați unei mișcări „browniene”, personajele, excepțional interpretate de întreaga trupă a Teatrului de Comedie din București, sfârșește în cercul hazardului, atât de des substituit iubirilor adevărate.

Sorin Crișan

Scenă din spectacolul „Tango” de S. Mrozek

Mircea To